

سهم حق بیمه کارگر و کارفرما چقدر است؟

پاسخ کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های بیمه‌ای خوانندگان

سازمان تأمین اجتماعی

محمدحسین قشقایی
کارشناس ارشد
تأمین اجتماعی

طریق بیمه می‌توانم پنج سال سابقه کار قبلم را پیگیری کنم تا به عنوان سابقه تأمین اجتماعی برایم منظور شود؟

بیمه کارگران از همان اولین روزی که شخص مشغول به کار می‌شود باید توسط کارفرما به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت شود و قصور در این امر مستلزم جریمه خواهد بود. بنابراین چنانچه در جایی مشغول به کار بوده‌اید (و مدارکی در دست دارید که آن را اثبات می‌کند) می‌توانید هم از طریق سازمان تأمین اجتماعی و هم از طریق شکایت در هیأت‌های حل اختلاف وزارت کار موضوع را پیگیری کنید. ضمناً حق بیمه ۳۰ درصد حقوق و دستمزد کارگر است که هفت درصد آن سهم کارگر و ۲۳ درصد سهم کارفرماست و برداشت ۵۰ درصد حق بیمه از حقوق کارگر خلاف قانون بوده و در مراجع مربوطه قابل پیگیری است.

نکردن حق بیمه به سازمان تأمین اجتماعی شکایت کنید. اگر هیچ مدرکی ندارید درخواست بازرسی از محل کارگاه را ارائه دهید. در صورت ورشکستگی کارفرما حقوق و مزایای کارگران (از جمله حق بیمه) در اولویت است و از حقوق ممتاز به حساب می‌آید و بارای دادگاه می‌توانید از دارایی فرد حقوق خود را برداشت کنید. در مورد حق بیمه نیز در صورت رأی مثبت اداره کار، سازمان تأمین اجتماعی خود حق بیمه دوره مذکور را از کارفرما وصول خواهد کرد.

من حدود ۵-۶ سال است که مشغول به کار هستم اما هیچگونه سابقه کاری به من تعلق نگرفته است. حال پس از این همه مدت قرار است بیمه شوم، اما به این صورت که ۵۰ درصد حق بیمه را خودم و ۵۰ درصد الباقی را کارفرمایم پرداخت کند. آیا از

است. در مورد هزینه کفن و دفن که توسط سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود مبلغ آن معادل یک ماه حداقل حقوق کارگری سال مربوطه است. لازم به ذکر است که پرداخت کمک‌هزینه کفن و دفن تنها بابت بیمه شده اصلی و همسروی (در صورت فوت) است.

فردی که ۵۸ سال سن دارد باید سابقه پرداخت حق بیمه چند سال بیمه اجباری را داشته باشد تا بتواند خود را بیمه‌پذیر کند؟ سقف سن برای پرداخت بیمه اختیاری ۵۰ سال است. در صورتی که متقاضی بیش از ۵۰ سال سن داشته باشد باید معادل آن، سابقه قبلی داشته باشد. کسی که ۵۸ سال سن دارد باید هشت سال سابقه قبلی داشته باشد. لازم به یادآوری است که سابقه مورد نیاز نباید حتماً اجباری باشد سوابق دیگر نیز در این زمینه قابل محاسبه است.

به مدت سه ماه ونیم در شرکتی مشغول به کار بودم، اما به دلیل عدم پرداخت حقوق از شرکت بیرون آمدم. البته قراردادی هم نداشتیم و به دلیل مشکلات مالی حق بیمه نیز برایم پرداخت نشده است. اکنون کارفرمای آن شغل می‌خواهد اعلام ورشکستگی کند و قصد خروج از کشور را دارد. با توجه به شرایط فوق چه کاری می‌توانم انجام دهم تا حق و حقوق‌ام را دریافت کنم؟

شما باید به هیأت‌های حل اختلاف اداره کار محل کارگاه مراجعه و از کارفرما بابت عدم اجرای ماده (۱۴۸) قانون کار و پرداخت

من حدود ۱۲ سال در ایران سابقه بیمه تأمین اجتماعی دارم. در حال حاضر ساکن ترکیه هستم و در سیستم تأمین اجتماعی این کشور یک سال و نیم سابقه پرداخت حق بیمه (از سوسی شرکت شخصی خودم) دارم. آیا همزمان با پرداخت حق بیمه در ترکیه می‌توانم در شرکت یکی از دوستانم در ایران و یا حتی به صورت اختیاری به بیمه سازمان تأمین اجتماعی ایران ادامه دهم؟

پرداخت حق بیمه از شرکتی که در ایران حضور دارد و شمار در واقع در آن مشغول به کار نیستید غیر قانونی است و امکان ایجاد سابقه در بیمه‌های اجباری، بدون اشتغال در کارگاه‌های مشمول قانون کار و تأمین اجتماعی مقدور نیست. ضمن اینکه طبق ماده (۵) قانون تأمین اجتماعی و آیین‌نامه مربوطه اگر شخصی در یک کشور دیگر بیمه اجباری و پایه تأمین اجتماعی داشته باشد نمی‌تواند همزمان در ایران نیز بیمه اجباری شود. البته برای این شخص بیمه شدن به صورت بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد یا بیمه اختیاری که نیازی به کارفرما ندارد و خود شخص حق بیمه را پرداخت می‌کند، بلامانع است.

اگر یک مستعمری بگیری سازمان تأمین اجتماعی فوت کند، به چه میزان هزینه کفن و دفن و بیمه عمر به خانواده‌وی تعلق می‌گیرد؟

بیمه عمر ربطی به تأمین اجتماعی ندارد و مربوط به بیمه‌های تجاری است که رقم آن نیز متناسب با قرارداد و حق بیمه پرداختی

طرح واگذاری ۲۰۰ متر زمین به ۱۰ میلیون ایرانی فاقد مسکن

۲ هزار کیلومتر مربع زمین برای خانه‌دار شدن

اکرم احمدی
روزنامه‌نگار

از منابع طبیعی هم و ایجاد زیرساخت‌ها و کلی هزینه‌های دیگر نیست. این طرح به نظر من، عقیم مانده و اگر دنبال آن را بگیرند بهتر از این است که ۲۰۰ متر زمین بی‌برنامه به مردم داده شود. اما نکته دیگری که توسط این کارشناس بازار مسکن مطرح می‌شود، افزایش سوداگری در اقتصاد مسکن است. غیبی در این باره می‌گوید: «این طرح ممکن است باعث افزایش سوداگری در اقتصاد مسکن نیز شود. ۹۰ درصد مردم به فکر معامله این زمین‌ها می‌افتند و کسی آن را به خانه تبدیل نمی‌کند. من معتقدم این طرح کمک زیادی به مردم نمی‌کند و بهتر است بیشتر درباره آن تحقیق شود». حال باید دید این طرح چقدر برای اجرایی شدن در مجلس جلو می‌رود. آیا تصویب می‌شود یا فقط در مرحله پیشنهاد و طرح باقی می‌ماند؟

حتماً باید بررسی‌های علمی زیادی درباره آن انجام شود.»

چرا بافت‌های فرسوده را نو نمی‌کنیم؟

غیبی معتقد است وقتی طرح‌های جایگزینی بهتری داریم، چرا باید طرح‌های جدید ارائه دهیم، او در همین باره می‌گوید: «ما طرح‌های بهتری برای برخورداری مردم از مسکن نیز داریم. مجلس طرحی را برای بازسازی بافت‌های فرسوده پیشنهاد کرد. چرا این طرح را جلو نمی‌برید. وقتی بافت‌های فرسوده به ساختمان‌های نوساز تبدیل می‌شوند، با یک تیر دو نشان زده می‌شود؛ هم مردم صاحبخانه می‌شوند و ظرفیت‌های جدیدی برای اسکان ایجاد می‌شود و هم اینکه بافت‌های فرسوده ایمن می‌شوند و شهر آباد می‌شود. در این طرح دیگر نیازی به پیدا کردن زمین و استفاده

زمین از کجا تأمین می‌شود؟

منصور غیبی، کارشناس بازار مسکن معتقد است این طرح به تنهایی نمی‌تواند به وضعیت معیشتی افراد دهک پایین جامعه کمک کند و یک نسخه موقتی است. او می‌گوید: «اینکه ما برای تعدیل قیمت و برخورداری افراد جامعه به تأمین مسکن نیاز داریم را نفی نمی‌کنم، اما اول باید این طرح به صورت عملیاتی و اجرایی در مجلس مصوب شود. سؤالی که مطرح می‌شود این است که زیرساخت چیست؟ ما در حال حاضر در داخل بافت شهری زمینی نداریم. مهمترین دلیل بالا رفتن قیمت مسکن در تهران و شهرهای بزرگ همین کمبود زمین است. اگر بخواهیم از منابع طبیعی زمین قطعه‌قطعه کنیم و به مردم بدهی پس تکلیف زیرساخت‌ها چه می‌شود؟ آب، برق، فاضلاب و مخابرات آن از کجا می‌آید؟ پس مجبور می‌شوید برای انجام این فرایند زیرساخت تعریف کنید.» این کارشناس بازار مسکن معتقد است بار مالی که این طرح به جامعه اقتصادی تحمیل می‌کند بسیار زیاد است. او در ادامه می‌گوید: «برای واگذاری ۱۰ میلیون قطعه زمین ۲۰۰ مترمربعی به ۲ میلیارد مترمربع زمین نیاز داریم. یعنی معادل ۲ هزار کیلومتر مربع زمین. به غیر از تأمین زمین، زیرساخت‌های دیگر هم هست که مطالبه‌گری مردم را بالا می‌برد. خانه‌هایی که در زمین‌های خارج از شهر ساخته می‌شوند به مدرسه، مسجد، درمانگاه، کلاتری و... نیاز دارند. به نظر من، این پیشنهاد فعلاً خیلی خام است و

هر طرحی که به مردم کمک کند، مفید است

این نماینده مجلس معتقد است: با توجه به مشکلات اقتصادی پنج دهک پایین جامعه این طرح می‌تواند بسیاری از مشکلات آنها را برطرف کند. علی‌حدایی، عضو کارگری شورای عالی کار هم با نماینده مردم یزد موافق است. او درباره مزایای این طرح به آتی‌نومی‌گوید: «مسکن همیشه مهمترین دغدغه کارگران و افراد فرودست جامعه بوده و هست. به نظر من، این طرح می‌تواند مشکل مسکن خیلی از این افراد را حل کند. البته تا وقتی شرایط و نحوه واگذاری و حمایت‌های بعد از واگذاری زمین را نبینیم نمی‌توانیم اظهار نظر قطعی کنیم.» خدایی معتقد است واگذاری زمین حتماً باید با حمایت‌های ساخت و بهربرداری همراه باشد. او در ادامه می‌گوید: «اگر ترکیب پنج دهک ابتدایی جامعه را در نظر بگیریم، به این نتیجه می‌رسیم که همه کارگر نیستند و دو سه دهک اول جامعه افراد فاقد درآمد و شغل هستند؛ به همین دلیل اگر قرار است زمینی واگذار شود حتماً باید حمایت دولت نیز در کنارش باشد.» وی ادامه می‌دهد: «اصل طرح به نظر من مفید است اما اقدامات تکمیلی و نحوه واگذاری زمین و تأمین منابع موفقیت آن را تضمین می‌کند. جزییات حتماً تأثیرگذار است. من معتقدم در حال حاضر و با توجه به اضطرار معیشتی که برای جامعه پیش آمده، هر طرحی که به وضعیت معیشتی افراد دهک پایین کمک می‌کند از هر طریقی لازم و واجب است.»

نماینده مردم یزد از بررسی طرحی در مجلس خبر داد که بر اساس آن برای بهبود وضعیت اقتصادی - و البته رونق بخش ساخت‌وساز - به ۱۰ میلیون نفر از ۵ دهک پایین جامعه ۲۰۰ متر زمین واگذار می‌شود.

با اینکه این طرح فعلاً فقط یک پیشنهاد است، اما مطرح شدن آن از طرف محمد صالح جوکار، رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی نشان می‌دهد به عنوان یک راه‌حل برای بهبود وضعیت معیشت افراد دهک پایین جامعه روی آن حساب می‌شود. اما این طرح چقدر می‌تواند موفق باشد؟ آیا واگذاری زمین به افراد کم‌درآمد جامعه می‌تواند گشایشی در مشکلات اقتصادی آنها ایجاد کند؟ منابع این طرح از کجا تأمین می‌شود؟

اصل طرح چیست؟

جوکار، نماینده مردم یزد و رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی درباره این طرح اعلام کرد: «در مجلس شورای اسلامی طرحی در حال ارائه است که به پنج دهک پایین جامعه یک قطعه زمین داده شود. بر اساس این طرح بیش از ۱۰ میلیون قطعه زمین باید به مردم واگذار شود و قطعاً اگر این طرح تصویب و اجرا شود، بخش قابل توجهی از مشکلات مردم برطرف شده و در کنار آن رونق خوبی در صنعت ساختمان کشور به وجود می‌آید.»